

LEKCJA POWTÓRZENIOWA – Historia w pierwszej połowie XIX w.

Tematy:

1. Kongres wiedeński.
2. Konsekwencje kongresu wiedeńskiego dla narodu polskiego.
3. Geneza powstania listopadowego.
4. Powstanie listopadowe.
5. Polacy na obczyźnie po powstaniu listopadowym.
6. Ziemie polskie w latach 1831 – 1846.
7. Polacy a Wiosna Ludów.
8. Powstanie styczniowe.

Daty

Rok	Wydarzenie
1814	Początek obrad kongresu wiedeńskiego
1815	Koniec obrad kongresu wiedeńskiego. Powstanie Świętego Przymierza.
1815	Powstanie Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Uchwalenie konstytucji Królestwa Polskiego
1823	Uwłaszczenie chłopów w zaborze pruskim.
29/30.11.1830	Wybuch powstania listopadowego.
25.01.1831	Detronizacja Mikołaja I.
1832	Wprowadzenie Statutu organicznego.
1846	Powstanie krakowskie. Rabacja galicyjska.
1848	Wybuch Wiosny Ludów. Uwłaszczenie chłopów w Galicji.
22.01.1864	Wybuch powstania styczniowego
1864	Uwłaszczenie chłopów w Królestwie Polskim.

Nazwisko	Opis
Charles Talleyrand	Minister spraw zagranicznych Francji podczas obrad kongresu wiedeńskiego.
Klemens Metternich	Minister spraw zagranicznych Austrii podczas kongresu wiedeńskiego.
Aleksander I	Car rosyjski. Twórca klęski Napoleona. Pierwszy Król Królestwa Polskiego. Nadał konstytucję.
Antoni Radziwiłł	Namiestnik Wielkiego Księstwa Poznańskiego.
Józef Zajączek	Generał polski z okresu napoleońskiego. Pierwszy i ostatni namiestnik Królestwa Polskiego.
Nikołaj Nowosilcow	Pełnomocnik carski powołany po śmierci Józefa Zajączka.
Książę Drucki – Lubecki	Minister skarbu w rządzie Królestwa Polskiego przed wybuchem powstania listopadowego.
Mikołaj I	Car rosyjski, który panował podczas powstania listopadowego.
Piotr Wysocki	Podporucznik w Warszawskiej Szkole Podchorążych Piechoty. Przygotował spisek, który doprowadził do wybuchu powstania listopadowego.
Książę Konstanty	Brat cara Aleksandra I. Stał na czele armii Królestwa Polskiego.
Józef Chłopiński	Pierwszy dyktator powstania listopadowego
Ignacy Prądzyński	Generał podczas powstania listopadowego. Opracował plan ofensywy, który doprowadził do zwycięstw pod Stoczkiem, Wawrem i Iganiami.
Iwan Paskiewicz	Stłumił powstanie listopadowe. Dowódca armii rosyjskiej. Rządził w Królestwie Polskim po powstaniu listopadowym.
Adam Jerzy Czartoryski	Autor konstytucji Królestwa Polskiego. Stał na czele Hotelu

	Lambert.
Joachim Lelewel	Historyk polski. Stał na czele obozu Wielkiej Emigracji – Komitetu Narodowego Polskiego.
Jan Nepomucen Janowski	Jeden z przywódców Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.
Wiktor Heltman	Jeden z przywódców Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.
Tadeusz Krępowiecki	Jeden z przywódców Gromad Ludu Polskiego.
Dezydery Chłapowski	Jeden z uczestników powstania listopadowego; prekursor pracy organicznej w Wielkopolsce.
Hipolit Cegielski	Założył fabrykę narzędzi rolniczych w Poznaniu. Pierwszą w Wielkopolsce.
Karol Marcinkowski	Lekarz poznański. Współzałożyciel spółki Bazar i Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Prekursor pracy organicznej.
Szymon Konarski	Emisariusz Młodej Polski, twórca znakomitej organizacji konspiracyjnej działającej w trzech zaborach.
Karol Libelt	Stał na czele Komitetu Poznańskiego, organizacji konspiracyjnej po powstaniu listopadowym.
Edward Dembowski	Tzw. „Czerwony kasztelan”. Działał w organizacjach konspiracyjnych po powstaniu listopadowym. Uczestnik powstania krakowskiego.
Walenty Stefański	Stał na czele Związku Plebejuszy, organizacji konspiracyjnej po powstaniu listopadowym.
Piotr Ściegienny	Książd, który wydał tzw. „złotą książeczkę”. Głosił hasła socjalizmu utopijnego.
Ludwik Mierosławski	Miał być dyktatorem powstania przygotowanego przez emisariuszy. Dowodził wojskami polskimi podczas Wiosny Ludów w Wielkopolsce. Pierwszy dyktator powstania styczniowego.
Marian Langiewicz	Drugi dyktator powstania styczniowego.
Jakub Szela	Chłop galicyjski, który doprowadził do wybuchu powstania chłopskiego przeciwko szlachcie w Galicji w 1846 r.
Józef Bem	Dowodził armią powstańczą na Węgrzech podczas Wiosny Ludów.
Zygmunt Padlewski	Jeden z przywódców obozu „czerwonych” przed powstaniem styczniowym.
Agaton Giller	Jeden z przywódców obozu „czerwonych” przed powstaniem styczniowym.
Andrzej Zamoyski	Jeden z przywódców obozu „białych ” przed powstaniem styczniowym.
Aleksander Wielopolski	Stał na czele rządu Królestwa Polskiego przed wybuchem powstania styczniowego. Autor pomysłu przeprowadzenia branki.
Leopold Kronenberg	Jeden z przywódców obozu „białych ” przed powstaniem styczniowym.
Romułd Traugutt	Dyktator powstania styczniowego. Zreformował armie powstańczą. Zgładzony na cytadeli warszawskiej w 1865 r.

Pojęcie	Opis
Legitymizm	Zasada kongresu wiedeńskiego. Nienaruszalność praw dynastycznych – władza pochodzi od Boga, żaden poddany nie może więc jej pozbawić. Należy więc zwrócić tron tym, którzy utracili go na skutek rewolucji bądź wojen napoleońskich.
Zasada restauracji	Przywrócenie dawnych dynastii na trony. Zasada kongresu wiedeńskiego
Zasada równowagi europejskiej	Żadne państwo nie mogło wybić się na hegemonia – nie mogło uzyskać przewagi nad innymi. Miała zostać zachowana równowaga. Zasada kongresu wiedeńskiego
Święte Przymierze	Sojusz Austrii, Prus i Rosji po kongresie wiedeńskim, który miał stać na straży

	porządku i ładu w Europie i nie dopuścić do złamania postanowień kongresu wiedeńskiego.
Koncert mocarstw	Anglia, Rosja, Austria i Prusy podpisały układ, który miał gwarantować bezpieczeństwo; mocarstwa na wypadek konfliktów miały ustalić linię postępowania.
Konstytucja oktrojowana	Konstytucja nadana przez panującego.
Autonomia	Częściowa niezależność części terytorium danego kraju, zamieszkałego najczęściej przez mniejszość narodową.
Uwłaszczenie	Nadanie dzierżawionej ziemi chłopom za odszkodowaniem lub bez.
Biali	Obóz polityczny przed powstaniem styczniowym, który sprzeciwiał się działalności konspiracyjnej i zbrojnej. Głosił hasła pracy organicznej.
Czerwoni	Obóz polityczny przed powstaniem styczniowym, który nawoływał do wybuchu powstania ogólnonarodowego.
Konwencja Alvenslabena	Układ między Rosją, a Prusami, na mocy którego król pruski zobowiązał się pomóc w stłumieniu powstania styczniowego.
Rabacja galicyjska	Powstanie chłopów w Galicji przeciwko szlachcie.
Wiosna Ludów	Rewolucyjny zryw ludów w latach 1848 – 1849, który objął wiele krajów Europy, a którego celem była liberalizacja życia i zniesienie porządku powiedeńskiego.
Branka	Nadzwyczajny pobór do wojska rosyjskiego przed powstaniem listopadowym.
Noc paskiewiczowska	Okres rządów feldmarszałka Iwana Paskiewicza w Królestwie Polskim po powstaniu listopadowym, które cechowały represje wobec narodu polskiego.
Noc flotwellowska	Okres rządów Eduarda Flotwella w Wielkim Księstwie Poznańskim, który przeprowadzał represje wobec Polaków po powstaniu listopadowym.
Praca organiczna	Praca u podstaw

Oprócz tego proszę znać:

- Postanowienia kongresu wiedeńskiego.
- Konstytucję Królestwa Polskiego 1815 r.
- Zakres autonomii w trzech zaborach w latach 1815 – 1830.
- Przyczyny i skutki powstania listopadowego.
- Obozy Wielkiej Emigracji – nazwy, przywódców, program.
- Program „białych” i „czerwonych”.
- Przyczyny i skutki powstania styczniowego.